



Bu kitapçığın her hakkı saklıdır. Tüm hakları Pegem Yayınlarına aittir. Kısmen de olsa alıntı yapılamaz. Metin ve sorular, kitapçığı yayımlayan şirketin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemiyle çoğaltılamaz, yayımlanamaz.

Adı Soyadı:

TARİH VE ZAMAN

İNSANLIĞIN HAFIZASI TARİH

Tarihin Tanımı: Geçmişte yaşayan insan topluluklarının siyasi, ekonomik, sosyal ve dinî faaliyetlerini birbirleri ile olan ilişkilerini **yer** ve **zaman** göstererek, **neden-sonuç ilişkisi** içerisinde, **belgelere** dayandırarak **objektif** bir şekilde inceleyen **sosyal** bilime **tarih** denir.

Önemli Fikir Adamlarının ve Tarihçilerin Tarih Hakkındaki Görüşleri

Herodot: Tarih, insanların ve insan topluluklarının başlarından geçenleri kaydetme yoludur.

İbn-i Haldun: Tarih, gerçeği araştırmak ve olayların sebebini bulup ortaya koymaktır.

Ahmet Cevdet Paşa: Tarih, geçmişte meydana gelen olayları değerlendirmek ve bu olaylardan ders almaktır.

Edward H. Carr: Tarih, bugün ile geçmiş arasında bitmez bir diyalogdur.

Halil İncik (Tarihçilerin Kutbu): Gerçek bir tarih için kaynaklara gitmek, kaynakları iyi tenkit edip değerlendirmek gerekir.

Tarih Biliminin Konusu

- Siyasî** → Osmanlı Birliği'nin kurulması
- Sosyal** → İlk Türk göçleri
- Ekonomik** → Kapitülasyonlar
- Kültürel** → Çivi yazısının icadı
- Askerî** → Talas Savaşı
- Dinî** → İslamiyet'in doğuşu
- Mimarî** → Topkapı Sarayı

Tarihî Olay: Tarihte insanlığı etkileyen kısa sürede meydana gelen gelişmelerdir.

Buraya
Dikkat

Tarihî olayların kendine has özellikleri vardır. Tarihî olaylar tektir, özgündür, somut bilgi içerir, yeri ve başlangıç bitiş zamanı bellidir.

Tarihî Olgu: Tarihte insanlığı etkileyen olayların ortaya çıkardığı sonuçlara göre uzun sürede meydana gelen değişimlerdir.

Buraya
Dikkat

Olgular; geneldir, süreklilik gösterir, soyuttur. Belirli bir zaman ve yer söz konusu değildir. Tarihî olgular geneldir ve tekrar edebilir.

Tarihî Olay	Tarihî Olgu
Yazının icadı	Tüm ulusların tarih çağlarına geçmesi
Talas Savaşı	Türk-İslam kültürünün yayılması
Malazgirt Savaşı	Anadolu'da Türk-İslam kültürünün yerleşmesi
İstanbul'un Fethi	İstanbul'da Türk-İslam eserlerinin oluşması

Tarih Biliminin Özellikleri

- Geçmişte belli bir yer ve zamanda meydana gelen olayları inceler.
- Olaylar arasında sebep-sonuç ilişkisi vardır.
- Tarihî olaylar geçmişte yaşandığı için tekrarlanamaz türden tek olaylardır.
- Deney ve gözlem kullanılamaz.
- Tarihî olaylarla ilgili genelleme yapılamaz.
- Değişmez doğruları yoktur.
- Objektif değerlendirme yapılması gerekir.

Buraya
Dikkat

Tarihî olaylarda, olayların geçtiği günün koşulları göz önünde bulundurulmalıdır.

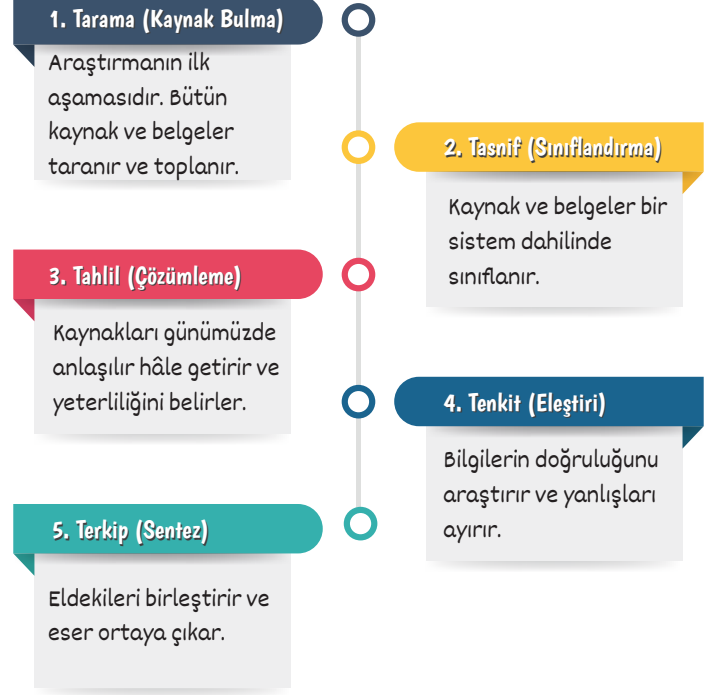
Tarih Araştırmalarında Kaynaklar



Tarih Kaynaklarının Sınıflandırılması



Tarih Biliminin Araştırma Yöntemleri



Tarihî Olayların Sınıflandırılması (Tasnifi)

Tarihî olayların daha kolay araştırılabilmesi ve öğretimini sağlayabilmek amacıyla tarih; zamana, mekâna ve konuya göre bölümlere ayrılmıştır.

1. Zamana Göre Sınıflama

- ✓ İlk Çağ Tarihi
- ✓ XIX. Yüzyıl Tarihi
- ✓ Tanzimat Dönemi

2. Mekâna Göre Sınıflama

- ✓ Asya Tarihi
- ✓ Edirne Tarihi
- ✓ Türkiye Tarihi
- ✓ Avrupa Tarihi

3. Konuya Göre Sınıflama

- ✓ Siyasi Tarih
- ✓ Hukuk Tarihi
- ✓ Bilim Tarihi
- ✓ Sanat Tarihi

Tarih Yazıcılığının Türleri

Hikâyeci (Rivayetçi, Nakilci) Tarih

Neden-sonuç ilişkisinin üzerinde durulmayan efsanevi ve masalsı anlatım türüdür. Bu anlayış **Herodot (Tarihin Babası)** ile başlar.

Kronik Tarih

Olayları meydana geliş sırasına göre inceleyen tarih yazımıdır. **Anallar** bu türün önemli örneğidir.

Öğretici (Pragmatik) Tarih

Tarihçilerin mensup oldukları toplumlarda birlik ve beraberliği güçlendirmek, ahlaki meziyetleri geliştirmek amacıyla yazdıkları tarih anlayışıdır. **Tukidides'in Peleponnesos Savaşları** bu ekolün başlangıcıdır.

Sosyal Tarih

Tarihî olayların toplumsal yönlerini, toplumların kültürlerini, her türlü faaliyetlerini inceleyen tarih yazım türüdür.

Araştırmacı (Neden-Nasilci) Tarih

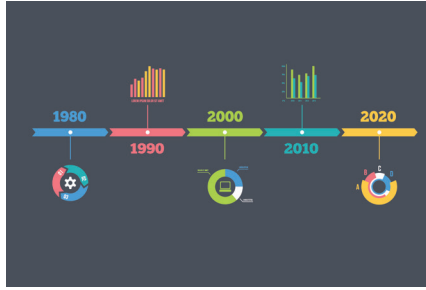
Bilimsel tarih yazımındaki olayların yeri ve zamanına, neden-sonuç ilişkisine yer veren modern tarih yazımıdır.

Tarih ve Diğer Bilimler

Coğrafya (Yer Bilimi)



Kronoloji (Takvim-Zaman Bilimi)



Arkeoloji (Kazı Bilimi)



Antropoloji (Irklar Bilimi)



Diplomasi (Siyaset Bilimi)



Etnografya (Kültür Bilimi)



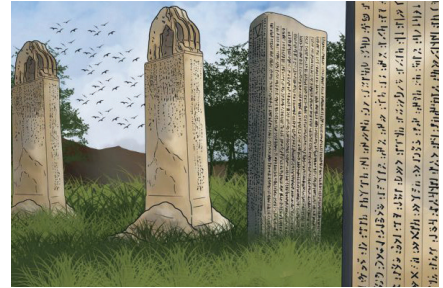
Sosyoloji (Toplum Bilimi)



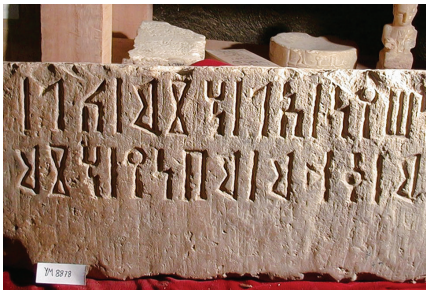
Nümizmatik
(Meskukat Para Bilimi)



Epigrafiya
(Kitabeler Bilimi)



Paleografya (Yazı Bilimi)



Heraldik (Arma Bilimi)



Kimya-Karbon 14 Metodu (Yaş Hesaplama Bilimi)



Filoloji (Dil Bilimi)



Neden Tarih?

- ▶ Millî kimliği oluşturma ve korumada ön planda olur.
- ▶ Bireyin insanlık tarihinde köklerini aramasına ve geçmişle gelecek arasında köprü kurmasına yardımcı olur.
- ▶ Kişilerin kendi milletlerine aidiyet duygusunu artırır.
- ▶ Kişilerin atalarının yaşamını öğrenerek empati oluşturmalarını sağlar.
- ▶ Geçmişte yapılan hatalardan ders çıkarmamızı sağlar.
- ▶ Eleştirel düşünme becerisinin gelişmesine olanak sağlar.
- ▶ Millî tarih şuuru geliştirmemizi sağlar.



66 Türk çocuğu ecdadını tanıdıkça daha büyük işler başarmak için kendinde kuvvet bulacaktır.

ZAMANIN TAKSİMİ VE TAKVİM

İnsanlar yaklaşık 6000 yıldan beri, zamanı; gün, hafta, ay, yıl gibi periyotlara bölmüş ve takvim kullanmışlardır.

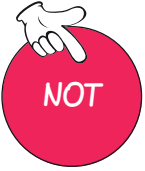
İnsanoğlu bu düzeni **tarımsal üretim düzeni** sağlayabilmek veya **dinî inanışların** etkisi ile geliştirmiştir.

Ay Yılı: Ay'ın Dünya etrafındaki hareketi esas alınmıştır. Ay, bu hareketi 29,5 günde tamamlar. 12 tur bir yıl kabul edilir ve 354 güne karşılık gelir.

Sümerliler Ay yılı esaslı takvimi **dinî inanış** etkisi ile bulmuşlardır.



Güneş Yılı: Dünya'nın Güneş etrafındaki bir tam turunu esas alır. 365 gün olarak düzenlenen bu takvimi de ilk kez **Mısırlılar** **tarım**da kullanmak amacıyla bulmuşlardır.

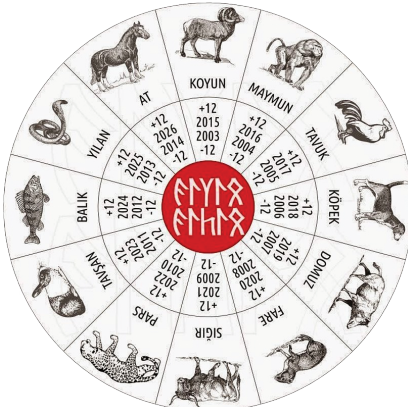


Takvim oluşturan toplumlar **astronomi** bilminde gelişmişlerdir.

Türklerin Tarih Boyu Kullandığı Takvimler

On İki Hayvanlı Türk Takvimi

- ✓ Türklerin kullandığı ilk takvimdir. İslamiyet öncesi Türk devletleri ve toplulukları tarafından kullanılmıştır.
- ✓ Güneş yılı esaslı olarak düzenlenmiştir ve her yıla bir hayvan ismi verilmiştir. Yıl 365 güne ve 12 aya bölünmüştür.



Hicri Takvim (Kamerî Takvim)

- ✓ Türklerin İslamiyet'e geçiş sonrası kullandığı takvimdir.
- ✓ Ay yılı esaslı düzenlenmiştir. Başlangıç Hicret (622) kabul edilmiştir.
- ✓ Hz. Ömer Dönemi'nden itibaren düzenlenmiş ve kullanılmıştır.



Türklerin kullandığı Ay yılı esaslı tek takvimdir.

Celali Takvim

- ✓ Büyük Selçuklu Devleti'nde Sultan Celaleddin Melikşah'a sunulmak üzere Ömer Hayyam tarafından hazırlanmıştır.
- ✓ Başlangıç 1079 yılı, yılbaşı ise Nevruz olarak kabul edilmiştir.
- ✓ Güneş yılı esasına göre hazırlanan bu takvim mali işlerde kullanılmak üzere hazırlanmıştır.



Ömer Hayyam



Bu takvim Ekber Şah Dönemi'nde Babürlüler tarafından da kullanılmıştır.

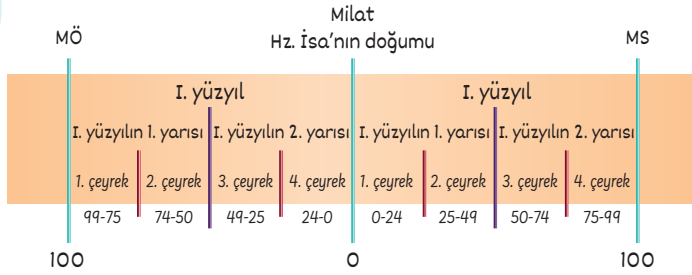
Rumi Takvim

- ✓ Güneş yılı esasına göre düzenlenmiştir. Başlangıç yılı hicret kabul edilir.
- ✓ Takvim Osmanlı Devleti'nde 1839'da mali işlerdeki aksamayı engellemek amacıyla oluşturulmuştur.

Miladi Takvim

- ✓ Güneş yılı esaslı olarak hazırlanmıştır. Temeli Mısırlılar tarafından atılmış ve Roma İmparatorluğunda Papa XIII. Gregorius tarafından geliştirilmiştir.
- ✓ Başlangıç Hz. İsa'nın doğumu (milat) kabul edilmiştir.
- ✓ Türkiye Cumhuriyeti'nde Batı ile ilişkileri kolaylaştırmak amacıyla 1 Ocak 1926'dan itibaren kullanılmaya başlanmıştır.

YÜZYIL KAVRAMI



Aşağıdaki boşlukları uygun ifadeler ile tamamlayınız.

1. Tarihî olayların geçtiği günün koşullarına göre değerlendirilmesi sağlar.
2. Tarihçilerin Kutbu unvanı ile bilinen ünlü Türk tarihçisi dir.
3. Çivi yazısının icadı tarihin konusudur.
4. Mustafa Kemal'in kaleme aldığı birinci elden kaynak örneğidir.
5. Pragmatik tarih yazıcılığının ilk örneği Tukidides'in adlı eseridir.
6. Tarihe yardımcı bilimlerden kültür bilimidir.
7.'ün "Türk çocuğu ecdadını tanıdıkça daha büyük işler başarmak için kendinde kuvvet bulacaktır." sözü neden tarih öğrenmeliyiz sorusunun en güzel cevabıdır.
8. Sümerlilerin Ay yılı esaslı takvimi oluşturmalarında temel etken dir.
9. Tarih araştırmalarında bilgilerin doğruluğunun veya yanlışlığının ayrımının yapıldığı aşamasına (eleştiri) denir.
10. Büyük Selçuklu Devleti'nde Sultan Melikşah için hazırlanan Celali Takvim'e öncülük eden bilim insanı dir.
11. Hicri Takvim'in diğer adı Takvimdir.



Aşağıdaki cümlelerden doğru olanlar için "✓" kutucuğunu yanlış olanlar için "✗" kutucuğunu işaretleyiniz.

	✓	✗
1. Tarihte insanlığı etkileyen kısa sürede meydana gelen gelişmelere tarihî olay denir.	☐	☐
2. Talas Savaşı bir tarihî olgu örneğidir.	☐	☐
3. Tarihî olayların sınıflandırılmasına göre Tanzimat Dönemi zamana göre tarih sınıflamasına örnektir.	☐	☐
4. Hikâyeci tarih anlayışının ilk temsilcisi Herodot'tur.	☐	☐
5. Paleografya Tunç Devri'ni aydınlatmada önemli kaynaktır.	☐	☐
6. Para bilimi olarak bilinen nümizmatikğin diğer adı meskukattır.	☐	☐
7. Tarih araştırmalarında kullanılan önemli yöntemlerden birisi de deney ve gözlemdir.	☐	☐
8. Güneş yılı esaslı takvime dair ilk çalışmaları Mısırlılar gerçekleştirmişlerdir.	☐	☐
9. Türklerin kullandığı takvimler arasında Hicri Takvim Ay yılı esaslı tek takvimdir.	☐	☐
10. Milattan önceki tarihler günümüze yaklaştıkça sayısal değer olarak büyür.	☐	☐
11. Hicri Takvim 622 yılında gerçekleşen Hicret'le birlikte kullanılmaya başlanmıştır.	☐	☐
12. Rumi Takvim Büyük Selçuklu Devleti'nde mali işleri düzenleme amacıyla kullanılmıştır.	☐	☐
13. Celali Takvim Ekber Şah Dönemi'nde Babürlüler tarafından da kullanılmıştır.	☐	☐



1. “Gerçek bir tarih için kaynaklara gitmek kaynakları iyi tenkit edip değerlendirmek gerekir.”

Halil İnalcık'ın tarih tanımı özellikle aşağıdakilerden hangisi üzerine vurgu yapmaktadır?

- A) Öznellik
- B) Objektiflik
- C) Nesnellik
- D) Belge
- E) Zaman

2.

- Eldeki belgeleri ve bilgileri birleştirip eser ortaya koyma aşamasıdır.
- Tarih kaynağı oluşturma aşamasıdır.
- Tarih araştırma yöntemlerinin son aşamasıdır.

Özellikleri verilen tarih araştırma yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarama
- B) Terkip
- C) Tasnif
- D) Tenkit
- E) Tahlil

3. **Türklerin tarih boyunca kullandığı takvimlerden hangisi özelliği bakımından doğru olarak eşleştirilmiştir?**

Takvim	Özellik
A) Hicri Takvim	– Türklerin kullandığı ilk takvimdir.
B) Celali Takvim	– Osmanlı Devleti'nde mali işleri düzenleme amacıyla kullanılmıştır.
C) 12 Hayvanlı Türk Takvimi	– Ay yılı esaslı bir takvimdir.
D) Rumi Takvim	– Büyük Selçuklu Devleti'nde Ömer Hayyam öncülüğünde hazırlanmıştır.
E) Miladi Takvim	– Başlangıç yılı olarak Hz. İsa'nın doğumu kabul edilmiştir.

4. Tarih geçmişte yaşayan insan topluluklarının siyasi, sosyal, kültürel, ekonomik vb. türde faaliyetlerini ve birbirleriyle olan ilişkilerini inceleyen bilim dalıdır.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi tarihçilerin inceleme alanı içerisinde yer almaz?

- A) Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesi
- B) Lidyalıların parayı bulması
- C) Kavimler Göçü'nün yaşanması
- D) Orta Asya'da sert kışların nedeninin bulunması
- E) Kral Yolu ticaretinin gelişmesi

5. Tarihte “Türk” adının geçtiği yazılı ilk metinler *Orhun Kitabeleri*'dir. Bu kitabeler hakkında ilk bilgiler XIII. yüzyılda yaşayan Cüveynî'nin “Tarih-i Cihangûşa” isimli eserinde yer alır. Cüveynî, eserinde Uygur Bölgesi'ni gezerken rastladığı garip işaretlerle yazılmış taşlardan söz etmektedir. Daha sonra Danimarkalı Messerschmidt'in 1721'de bu eseri görerek Avrupa bilim camiasına tanıtması üzerine birçok bilim adamı bu yazıların kime ait olduğu hakkında tahminlerde bulunmuştur. Bu bilim insanlarının bazıları bu yazıların; Prusyalılara, İskitlere, Yunanlara ve Latinlere ait olduğunu ileri sürmüştür. Bölgeye giden birçok araştırmacı burada kazılar yaparak yeni kalıntıları tespit etmiştir. Kitabelerin okunuşunu ilk çözen Danimarkalı Dil Bilimci W. Thomsen olmuş ve bu abidelerin Türklerle ait olduğunu tüm dünyaya duyurmuştur. Orhun Abideleri hakkında yapılan bilimsel çalışmaların sonucunda; Türklerin yaşantılarına, töresine, kültürüne ve devlet yönetimine dair bilgiler bulunmuştur.

Türklerin ilk yazılı belgeleri ile ilgili bilgiler veren Fatih Öğretmen'in aşağıdaki yardımcı bilimlerden hangisinden faydalandığı savunulamaz?

- A) Nüzmistik
- B) Kronoloji
- C) Paleografya
- D) Etnografya
- E) Epigrafi

6.

- I. Tarihî olayların tekrarının yaşanması mümkün değildir.
 II. Tarihî olayların aydınlatılmasında gözlem metodu kullanılır.
 III. Tarihî olayların değerlendirilmesinde günümüz şartları esas alınır.

Tarih biliminin özellikleri yukarıdakilerden hangilerinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
 D) I ve III E) I, II ve III

7.

Tarihsel süreç içinde belli bir yer ve zamanda meydana gelen, somut ve kısa süreli gelişmelere “olay”; tarihsel süreç içinde olayların sonuçlarına bağlı olarak ortaya çıkan, belli bir yer ve zamana bağlı olmayan, soyut ve genel gelişmelere ise “olgu” denir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki olay-olgu eşleştirmelerinden hangisi doğru olarak eşleştirilmiştir?

Olay	Olgu
A) Anadolu’nun Türk yurdu hâline gelmesi	Malazgirt Savaşı’nın yaşanması
B) Türklerin kitleler hâlinde İslamiyet’i kabul etmesi	Talas Savaşı’nın gerçekleşmesi
C) İmparatorlukların sona ermesi	Milliyetçilik akımının yayılması
D) Padişah yetkilerinin kısıtlanması	Senedi İttifak’ın imzalanması
E) Sanayi inkılabının yaşanması	Sömürgecilik faaliyetlerinin yaygınlaşması

8.

- I. Türklerin kullandığı ilk takvimdir.
 II. Türklerin kullandığı Ay yılı esaslı tek takvimdir.
 III. Osmanlı Devleti’nde mali işlerde kullanılmak üzere hazırlanmış bir takvimdir.

Türklerin kullandığı takvimler özellikleri bakımından aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak sıralanmıştır?

	I	II	III
A)	Hicri	12 Hayvanlı	Celali
B)	12 Hayvanlı	Hicri	Rumi
C)	Rumi	Hicri	12 Hayvanlı
D)	12 Hayvanlı	Rumi	Hicri
E)	12 Hayvanlı	Hicri	Celali

9.

Hitit kralları tanrılara hesap verme amacıyla anallar denilen yıllıkları düzenli olarak yazdırmışlardır. Anallar tanrılarla ilişkilendirildiği için Hititlerin zaferleri kadar mağlubiyetlerine de yer verilmiştir.

Hitit analları özellikleri bakımından;

- I. kronik tarih,
 II. objektif tarih,
 III. hikâyeci tarih

yazım anlayışlarından hangileri ile ilişkilendirilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
 D) I ve III E) I, II ve III



Bu kitapçığın her hakkı saklıdır. Tüm hakları Pegem Yayınlarına aittir. Kısmen de olsa alıntı yapılamaz. Metin ve sorular, kitapçığı yayımlayan şirketin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemiyle çoğaltılamaz, yayımlanamaz.

Adı Soyadı:

İNSANLIĞIN İLK DÖNEMLERİ - I

İNSANLIĞIN İLK İZLERİ

- İnsanoğlunun geçmişini, yaşam ve tabiatla mücadelesini, sosyal ilişkilerini ve inançlarını öğrenmek geçmişten günümüze ulaşan izlerin incelenmesine bağlıdır.
- Yazı öncesi dönemin aydınlatılmasında arkeolojik araştırmalarla elde edilen bilgi ve buluntular önemlidir. İnsanın ilk döneminin aydınlatılmasında mağaraların, taşın ve kilden yapılmış aletlerin önemi büyüktür.
- Günümüzden yaklaşık 2,5 milyon yıl önce Dünya, buzullarla kaplıydı ve insan yaşamına uygun değildi.
- Buzullar zamanla eridi ve ılıman iklim kuşakları ortaya çıkmaya başladı. İnsanoğlunun yaşamı için elverişli Anadolu, Mezopotamya gibi coğrafyalar oluştu.
- Bereketli Hilal olarak da adlandırılan Mezopotamya'da nüfus artmaya başladı.



Bereketli Hilal

- Anadolu'da insanlığa ait ilk izlere Antalya Karain, Belbaşı, Beldibi ve Karainde İstanbul'da Yarımburgaz gibi merkezlerde rastlanır.

İLK İNSANLARIN HAYAT TARZI VE GEÇİM KAYNAKLARI

- İnsanoğlu ilk olarak avcılık ve besin toplayıcılığını yaşam şekli olarak benimsemiştir. Besin kaynakları bulabilmek için yer değiştirmek zorunda kalmışlardır.
- İnsanoğlu ilk dönemde mağara ve kaya oyuklarında yaşamış, kemikten ve taşın basit kesici aletler yapmıştır.
- Doğada bulunan yabani buğdayı ıslah eden ve kendisi üretmeye başlayan insanoğlu, yerleşik hayata geçiş yaşamıştır.
- İnsanoğlu ayrıca köpek, koyun, tavuk, sığır, at gibi hayvanları da evcilleştirmiş ve günümüz köy yaşamına benzer yaşam biçimi oluşturmuştur.



Çayönü Höyüğü (Diyarbakır) ve Cafer Höyük (Malatya) yerleşkelerinde dünyanın eski buğday türlerinden birisi olan "Emmer evcil buğdayı"nın bulunması tahılın ana vatanının Anadolu olduğunu ortaya koymaktadır.

- İnsanoğlu yerleşik hayatta barınak olarak kulübeler ve megaron tipi evler yapmışlardır.
- İnsanlar bitki liflerinden ve hayvan derilerinden kıyafet ve çakmak taşından araç gereçler yapmışlardır.



Obsidyen adıyla bilinen volkanik cam, temel üretim malzemesi olarak kullanılmıştır.

- Tahıl kapları, öğütme taşları ve dibekler üretmişlerdir.
- Ateşin kullanımı ile seramik sanatı doğmuştur.
- Üreticiliğin artması ilk büyük köy yerleşimlerini başlatmıştır.

YERLEŞİK İNSAN VE MEDENİYET

- Medeniyete ait ilk yerleşim merkezleri ve yerleşik yaşama ait ilk izler yazıdan önceki dönemde görülür.
- Anadolu'da Göbeklitepe (Şanlıurfa), Çatalhöyük (Konya) ve Çayönü (Diyarbakır) Tarih Öncesi Devirlerin aydınlatılmasında en önemli merkezlerdir.

Göbeklitepe: Günümüzden yaklaşık 12 bin yıl öncesine ait olan merkezde ikiz (T) şeklinde dikili taş ile çevresinde taş ve duvarlardan oluşur. Konut özelliği taşımayan dinî ve ayinsel bir yapıdır. Bu yapı **UNESCO** Dünya Mirası Listesi'nde yer almaktadır.



Çatalhöyük: Konya'da Neolitik ve Kalkolitik Çağlara ait izler taşıyan yerleşim birimi, dünyanın ilk **kent** yerleşimidir.

Çatalhöyük de **UNESCO** Dünya Mirası Listesi'nde yer almaktadır.



Çayönü: Diyarbakır'ın Ergani ilçesinde bulunan Çayönü Yakın Doğu'daki köy yerleşkesinin ilk örneğidir.



SÖZLÜ EDEBİYAT

- Yazı öncesinde insanoğlu toplumsal hafızasını sözlü eserlerle korumuş ve gelecek nesle aktarmıştır.
- Eski Yunan'da mit ve efsane anlatıcıları Türklerde ise ozan ve aşık kültürü gelişmiştir.
- Sözlü edebiyatın en önemli örnekleri arasında **efsaneler**, **mitler** ve **destanlar** yer almıştır.
- Toplumların sözlü edebiyat örnekleri birbirini etkilemiştir. Örneğin Roma'da Türeyiş Destanı'nda ve Türklerde Türeyiş, Bozkurt destanlarında kurt motifi kullanılmıştır.

TARİHİN ÇAĞLARA AYRILMASI



✦ Tarih Öncesi Devirler dünyanın her yerinde sırasıyla yaşanmamıştır. Toplumlar göç, ticaret, savaş gibi unsurların etkisi ile ileri veya geriye doğru çağ değiştirebilir.